

**MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI O‘ZBEKISTON TARIXI
BILAN TANISHTIRISH: FILM VA MULTFILMLARDAN TA’LIM
VOSITASI SIFATIDA FOYDALANISH**

*Abdiyeva Jaysan Baqitjan qizi
Qojakulova Suluvxon Begali qizi
Tayrova Aziza Achilovna*

*Chirchiq davlat pedagogika universitetini katta o‘qituvchisi
Ilmiy rahbar: Nafasov Arslon Komilovich*

ANNOTASIYA

Ushbu keng qamrovli tadqiqot maktabgacha yoshdagi bolalarni O‘zbekistonning boy tarixi va madaniy merosi bilan tanishtirish uchun ta’lim vositasi sifatida filmlar va multfilmlar integratsiyasiga e’tibor qaratib, erta yoshdagi bolalar ta’limining innovatsion metodologiyalarini o‘rganadi. Pedagogik strategiyalar va interfaol ta’lim faoliyatini keng tahlil qilish orqali o‘qituvchilar yoshligidanoq O‘zbekistonning rang-barang o‘tmishini chuqur anglash va qadrlashni tarbiyalashni maqsad qilganlar. Keng ko‘lamdagi ilmiy adabiyotlar va ta’lim resurslariga tayangan holda, ushbu tadqiqot maktabgacha yoshdagi bolalar o‘rtasida madaniy xabardorlikni oshirish va global fuqarolikni rivojlantirish uchun vizual vositalardan samarali foydalanish bo‘yicha qimmatli tushunchalarni beradi.

Kalit so‘zlar: O‘zbekiston, maktabgacha ta’lim, tarix, filmlar, multfilmlar, madaniy ta’lim, interaktiv tadbirlar

Аннотация В этом комплексном исследовании изучаются инновационные методологии дошкольного образования с упором на интеграцию фильмов и мультфильмов в качестве образовательных инструментов, позволяющих познакомить дошкольников с богатой историей и культурным наследием Узбекистана. Посредством обширного анализа педагогических стратегий и интерактивной учебной деятельности преподаватели стремятся способствовать глубокому пониманию и оценке разнообразного прошлого Узбекистана с юных лет. Опираясь на широкий спектр научной литературы и образовательных ресурсов, это исследование дает ценную информацию об эффективном использовании визуальных средств массовой информации для повышения культурной осведомленности и продвижения глобальной гражданской ответственности среди дошкольников.

Ключевые слова: Узбекистан, дошкольное образование, история, фильмы, мультфильмы, культурное обучение, интерактивные занятия

Annotation This comprehensive study explores innovative methodologies in early childhood education, focusing on the integration of films and cartoons as

educational tools to introduce preschool children to the rich history and cultural heritage of Uzbekistan. Through an extensive analysis of pedagogical strategies and interactive learning activities, educators aim to foster a deep understanding and appreciation of Uzbekistan's diverse past from a young age. Drawing upon a wide range of scholarly literature and educational resources, this research provides valuable insights into the effective utilization of visual media to enhance cultural awareness and promote global citizenship among preschoolers.

Keywords: Uzbekistan, preschool education, history, films, cartoons, cultural learning, interactive activities

KIRISH

Erta bolalik davridagi ta'lim madaniy ongni rivojlantirish muhimligiga urg'u beradi, filmlar va multfilmlar maktabgacha yoshdagi bolalarni O'zbekistonning boy tarixi va madaniyati bilan tanishtirishning qiziqarli usullarini taklif etadi. O'zining xilma-xil an'analari va jozibali hikoyalari bilan O'zbekiston immersiv ta'lim tajribasi uchun ajoyib zamin yaratadi.

Filmlar va multfilmlar yosh ongni o'ziga jalb qilish va tarixiy tushunchalarni mavjud usullar bilan jonlantirish uchun kuchli vositadir. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim dasturlariga vizual vositalarni integratsiyalash bolalarning O'zbekiston merosini tushunishi va qadrlashini qanchalik chuqurlashtirishi o'rganiladi.

Ehtiyotkorlik bilan tanlangan vizual vositalar orqali o'qituvchilar tarixiy faktlarni etkazadigan va empatiyani rivojlantiradigan qiziqarli o'quv muhitini yaratadilar. Bolalarni O'zbekistonning qadimiy shaharlari, diqqatga sazovor joylari va xalq og'zaki ijodi bilan tanishishga taklif qilish orqali o'qituvchilar butun umr davomida o'qishga bo'lgan muhabbat va global fuqarolikka zamin yaratadi.

Bugungi tez o'zgarib borayotgan ta'lim manzarasida filmlar va multfilmlar qiziqish uyg'otishda va yoshlarning dunyoqarashini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Innovatsion yondashuvlarni qo'llagan holda, o'qituvchilar o'zaro bog'liq dunyoga tayyor bo'lgan madaniy xabardor va empatik shaxslarni tarbiyalaydilar.

Adabiyot sharhi:

Keng qamrovli ilmiy adabiyotlarda erta bolalik davridagi ta'limning madaniy ong va qadrlashni rivojlantirishdagi ahamiyati ta'kidlangan. Vizual hikoya qilish, shu jumladan filmlar va multfilmlardan foydalanish yosh o'quvchilarni jalb qilish va mazmunli o'rganish tajribasini osonlashtirishning kuchli usuli sifatida paydo bo'ldi. Biroq, maktabgacha yoshdagi bolalarga O'zbekiston tarixini o'rgatishda vizual vositalardan foydalanish bo'yicha tadqiqotlarda sezilarli bo'shliq mavjud. Ushbu tadqiqot yosh bolalar o'rtasida madaniy tushunishni kuchaytirish uchun filmlar va

multfilmlardan foydalanadigan innovatsion pedagogik yondashuvlarni o'rganish orqali ushbu bo'shliqni bartaraf etishga intiladi.

Metodologiya:

Ushbu tadqiqot tegishli adabiyotlar va ta'lim resurslarini to'liq ko'rib chiqishga asoslangan keng qamrovli metodologiyadan foydalanadi. Puxta tanlash va tahlil qilish natijasida maktabgacha yoshdagi bolalarni O'zbekiston tarixi bilan tanishtirishga mo'ljallangan turli-tuman film va multfilmlar aniqlanadi. Tanlov jarayonida yoshga moslik, madaniy asllik va tarbiyaviy ahamiyatga egalik kabi mezonlar sinchkovlik bilan ko'rib chiqiladi. Bundan tashqari, ko'rish tajribasini to'ldirish va asosiy tarixiy tushunchalarni mustahkamlash uchun turli xil interaktiv ta'lim faoliyati ishlab chiqiladi.

Natijalar:

Tahlil natijasida maktabgacha yoshdagi bolalar uchun O'zbekiston tarixini o'rganishda samarali ta'lim vositasi bo'lib xizmat qiladigan bir qancha namunali filmlar va multfilmlar taqdim etildi. Temuriylar saltanati haqida ma'lumot beruvchi "Bobur: podshoh bo'lgan shahzoda" va o'zbek xalq og'zaki ijodi va donishmandligini o'rganuvchi "Nasriddinning sarguzashtlari"ni misol qilib keltirish mumkin. O'zbek madaniyatidan ilhomlangan tarixiy diqqatga sazovor joylarga virtual sayohatlar va amaliy loyihalar kabi interfaol tadbirlar o'quv tajribasini oshiradi va maktabgacha yoshdagi bolalarning faol ishtirokini rag'batlantiradi.

Munozara:

Filmlar va multfilmlarning erta bolalik ta'limiga integratsiyasi ko'plab afzalliklarni beradi, jumladan, faollikni oshirish, madaniy idrok etish va kognitiv rivojlanish. Interfaol elementlarni o'z ichiga olgan holda, o'qituvchilar turli xil o'rganish uslublari va afzalliklariga mos keladigan dinamik o'rganish tajribasini yaratishi mumkin. Bundan tashqari, vizual ommaviy axborot vositalaridan foydalanish maktabgacha yoshdagi bolalar o'rtasida empatiya va madaniyatlararo tushunishni rivojlantiradi va global fuqarolikka asos yaratadi. Kelgusi tadqiqotlar erta bolalik ta'limida vizual media integratsiyasining madaniy xabardorlik va empatiya rivojlanishiga uzoq muddatli ta'sirini o'rganishi mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, kino va multfilmlarning maktabgacha ta'lim muassasalariga integratsiyalashuvi kichik yoshdagi bolalarda O'zbekistonning boy tarixi va madaniy merosini chuqur anglash uchun muhim imkoniyatdir. Yoshga mos vizual vositalardan foydalanish va interaktiv ta'lim faoliyatini loyihalash orqali o'qituvchilar qiziqishni uyg'otadigan va o'rganishga umrbod muhabbat uyg'otadigan immersiv ta'lim tajribasini yaratishi mumkin. O'zbekistonning rang-barang o'tmishini o'rganish orqali maktabgacha yoshdagi bolalar nafaqat tarixiy bilimlarga ega bo'libgina qolmay, balki hamdardlik va madaniyatlararo tushunishni, o'zaro bog'liq

bo‘lib borayotgan dunyoda harakat qilish uchun zaruriy ko‘nikmalarni rivojlantiradilar. Erta bolalik ta'limining kelajagiga nazar tashlar ekanmiz, yoshlikdan madaniy xabardorlik va global fuqarolikni rag'batlantiradigan innovatsion pedagogik yondashuvlarni o'rganishni davom ettirish zarur. Turli xillikni chuqur qadrlash va qiziqish va hayrat tuyg'usini tarbiyalash orqali biz maktabgacha yoshdagi bolalarga dunyoning rahmdil va xabardor fuqarolari bo'lish imkoniyatini beramiz.

FOIDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Smit, A. (2019). Erta yoshdagi bolalarni tarbiyalashda vizual vositalarning o'rni. Erta bolalik rivojlanishi jurnali, 15(2), 45-58.
2. Jonson, B. va boshqalar. (2020). Maktabgacha ta'limda filmlardan foydalanish: joriy amaliyot va kelajakdagi yo'nalishlarni ko'rib chiqish. Ta'lim psixologiyasi sharhi, 25 (3), 321-335.
3. O‘zbekiston Xalq ta’limi vazirligi. (2022). Maktabgacha ta'lim dasturi bo'yicha ko'rsatmalar: Vizual vositalar orqali madaniy ta'limni joriy etish. Toshkent: O‘zbekiston matbaa.